

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 2 Internationale betrekkingen: het gaat geweldig

12 maximumscore 4

- Voorbeelden van veranderingen zijn (twee van de volgende): 2
  - Het klassieke beeld van de internationale orde beschrijft een wereld waarin de *staten* de actoren zijn die bepalen hoe zaken in de internationale orde geregeld worden. Het post-klassieke beeld benadrukt het toegenomen belang van andere actoren, waaronder intergouvernementele, supranationale en niet-statelijke organisaties.
  - In de klassieke internationale orde werd samengewerkt of een conflict aangegaan omdat tussen staten een machtsstrijd speelde. In de post-klassieke internationale orde is een gezamenlijk normenstelsel / internationale consensus ontwikkeld die ook wordt gehandhaafd door de internationale gemeenschap.
  - In de klassieke orde waren staten in grotere mate autonoom; in de post-klassieke orde is de interdependentie sterk toegenomen.
- Voorbeelden van gegevens uit de tekst met uitleg zijn (twee van de volgende): 2
  - In de tekst worden VN, Internationaal Strafhof, Parijse Vredesconferentie, Joegoslavië Tribunaal, vredesmissies, NAVO, en de Organisatie van Afrikaanse Unie genoemd. Dit zijn organisaties die een belangrijke rol spelen bij het afhandelen van internationale problemen.
  - In tekst 5 staat (regels 11-13) dat een groot aantal leden een internationaal normbesef heeft ontwikkeld. Het besef van de noodzaak van een gezamenlijke aanpak is er dus en dat blijkt ook uit de inzet van vredesmissies en het Internationaal Strafhof.
  - In de regels 7-8 wordt gewezen op het effect van handel voor het vergroten van wederzijds begrip. Toename van handel veroorzaakt ook de toename van interdependentie.

Opmerking

De hierboven genoemde veranderingen vormen geen volledige opsomming. Voor een gegeven uit de tekst met uitleg mag alleen een scorepunt worden toegekend als deze aansluit bij een door de kandidaat genoemde verandering.

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 4 Doelstellingen van de VN die te herkennen zijn (twee van de volgende): 1 handhaven van de internationale vrede en veiligheid 2 stimuleren van vriendschappelijke relaties tussen landen 3 bevorderen van respect voor mensenrechten en fundamentele vrijheden 4 bereiken van internationale samenwerking bij het oplossen van economische, sociale, culturele en humanitaire problemen Citaten: eerste citaat: "De VN ... de Balkanoorlogen." (regels 39-44) tweede citaat: "Als er ... de gevallen." (regels 53-58) Voorbeelden van argumentaties (twee van de volgende): – In beide citaten is doelstelling 1 te herkennen: handhaven van de internationale vrede en veiligheid. De aanstichters van de Balkanoorlogen worden berecht. Het straffen van de aanstichters kan toekomstige aanstichters ervan weerhouden om een oorlog te beginnen. In het tweede citaat staat letterlijk dat hervatting van geweld werd voorkomen en dat past bij doelstelling 1. – Aan doelstelling 2 wordt gewerkt als er niet meer gevochten wordt. Het stoppen van vijandelijkheden is voorwaarde voor het werken aan vriendschap. Deze doelstelling past dus ook bij beide citaten. – Doelstelling 3, het respect voor de mensenrechten, is te herkennen in het eerste citaat, omdat het Joegoslavië-tribunaal ook schendingen van internationaal humanitair recht in voormalig Joegoslavië behandelt. – Doelstelling 4 is te herkennen in het tribunaal en de vredesmissies (beide citaten dus) want dat zijn projecten die door samenwerking tot stand zijn gekomen. Voor het relateren van een citaat aan een doelstelling, per juiste koppeling 1 Voor een juiste bijbehorende uitleg, per uitleg 1	
14	maximumscore 2 • de Veiligheidsraad 1 • de regel dat vijf permanente leden, waaronder de VS en de Sovjet-Unie, vetorecht hebben 1	